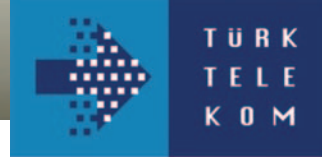

Telekom'un indirim görüntüsü altında zam içeren yeni tarifesi yürürlüğe girdi

MADALYONUN ARKA YÜZÜ

Banu Salman
banu.salman@emo.org.tr

Kahraman Yapıcı
kahraman.yapici@emo.org.tr

Türk Telekom'un tartışmalı yeni tarifesi, mart ayından itibaren yürürlüğe girdi. Şehirlerarası ve uluslararası görüşmelere indirim olarak kamuoyuna yansıtılan yeni tarifeyle şehir içi görüşmelere yüklü zam yapıldı.

Türk Telekom İcra Kurulu Başkanı Paul Doany'nin, yeni yıl arifesinde sabit telefon görüşmelerine zam ve indirim açıklamasını, Telekomünikasyon Kurumu'nun onayı olmadan yapması tartışmalara neden olmuştu. Ancak Telekomünikasyon Kurulu'nun 25 Aralık 2006 tarihinde yeni tarife değişikliğine onay verdiği öğrenildi.

Telekomünikasyon Kurumu'ndan herhangi bir resmi açıklama yapılmaksızın, Türk Telekom'un 15 Ocak 2007 tarihinde yaptığı açıklamayla, yeni tarifenin mart ayı başında yürürlüğe gireceği açıklandı.

Türk Telekom, yazılı açıklamasında, şehir içi görüşmelere zam yapılmıyormuş gibi yeni tarifesi şöyle sundu:

"Türk Telekom, ulusal, uluslararası ve cep telefonu görüşmelerinde şimdiye kadar yapılmış en büyük indirimlerden birini hayata geçiriyor: 1 Mart 2007 tarihinden itibaren geçerli olacak yeni fiyat tarifesiyle şehirlerarası aramalar, şehir içi ile aynı fiyata getiriliyor."

Sabit ücret ve şehir içi görüşmelere yapılan zammın üstünü "enflasyon seviyesinde bazı artışlar" olarak örten açıklamada, şehirlerarası, uluslararası ve cep telefonu görüşmelerindeki indirim "devrim" olarak nitelendirildi.

Bu açıklamayı değerlendirmeden önce yeni tarifenin kullanıcılara ne getirip ne götürdüğünü inceleyelim.

SABİT ÜCRETE BÜYÜK KAZIK

Yeni tarifeyle sabit ücret uygulamasına ciddi oranlarda zam yapıldı. Telekomünikasyon hizmeti sunan işletmecilere herhangi bir sınırlama olmaksızın, sayıya tanınan sabit ücret uygulamasının gerekçesini Telekomünikasyon Kurumu şöyle açıklıyor:

"Temel telefon hizmetleri kapsamında telekomünikasyon işletmecisinin katlandığı maliyetlerin büyük bir bölümü değişken maliyetlerden ziyade sabit ve batık maliyetlerdir. Sabit maliyetlerin sabit ücretler, hizmetin kullanımından kaynaklanan değişken maliyetlerin ise kullanım ücretleriyle karşılanması yaklaşımı dünyada yaygın olarak kabul görmüştür. Sabit ücret alınmaması durumunda, hizmetleri yoğun olarak kullanan aboneler hizmetleri daha az kullanan abonelerin neden

oldukları maliyetleri karşılamak durumunda kalacaklardır."

Türk Telekom İcra Kurulu Başkanı Doany, Türkiye'de sabit ücretlerin Avrupa'ya göre oldukça düşük olmasıyla yapılan zammı savundu. Ancak kişi başına düşen ulusal gelir açısından karşılaştırma yapmadan sabit ücretin Türkiye'de düşük olduğunu söylemek gerçekçi bir karşılaştırma değil, zammı kabul ettirmeye yönelik bir değerlendirme olmaktan ötede anlam taşıyor.

Sabit ücretler StandartHATT'ta yüzde 23.5 zamlı 10.2 YTL'den 12.6 YTL'ye, HesaplıHATT'ta yüzde 23.4 zamlı 6.4 YTL'den 7.9 YTL'ye, KonuşkanHATT'ta yüzde 15.2 zamlı 17.7 YTL'den 20.4 YTL'ye çıkarılırken, ŞirketHATT'ta ise 35.5 YTL ile zaten oldukça yüksek olan sabit ücret tutarı korundu. Böylece Türk Telekom, en az konuşan hat türüne sahip olan HesaplıHATT'ta bile aylık abone başına 7.9 YTL ücreti gelir olarak kaydetme olanağına sahip oldu. Bu rakamlara yüzde 15 oranında da Özel İletişim Vergisi eklendiğinde kullanıcıların yükünün çok daha fazla arttığı bir gerçektir.

HesaplıHATT'taki 9 milyon 900 bin aboneden eski tarifeyle göre yılda 760.3 milyon YTL sabit ücret kesintisi yapan Türk Telekom, yeni tarifesiyle

938.5 milyon YTL gelir elde edilecek. StandartHATT'taki 8 milyon 600 bin aboneden de 1 milyar 52.6 milyon YTL yerine 1 milyar 300 milyon YTL, KonuşkanHATT'taki 165 bin aboneden 35 milyon YTL yerine 40.4 milyon YTL yıllık sabit ücret geliri tahsil edecek. Böylece tarife türlerine göre farklı oranlarda uygulanan sabit ücret zammı basit ortalama yüzde 15.56'da kalsa da, Türk Telekom'un gelirine yansımaları ortalama yüzde 22.5 olacak. Sonuçta Türk Telekom, 1 milyar 916.2 milyon YTL olan sabit ücret gelirini 2 milyar 347.4 milyon YTL'ye çıkarmış oluyor.

Sabit ücretin gelişimi incelendiğinde, sürekli olarak tüketici aleyhine bir tutum izlendiği görülmektedir. En son Türk Telekom 2004 yılında tarife çeşitlendirmesine giderken, sabit ücret karşılığında abonelerine sunduğu 100 kontör uygulamasını yürürlükten kaldırmıştı. Üstelik bu 100 kontör uygulamasında abonenin kullanmadığı kontörleri bir sonraki aya aktarımına da olanak tanınıyordu.

KAMPANYALI VURGUN

Türk Telekom yeni zamlı tarifesıyla birlikte kullanıcılara yönelik olarak da çeşitli reklam ve kampanyalar yürütüyor. Faturalarla birlikte yeni tarife türü tercihi için abonelere broşür yollayan Türk Telekom, kullanıcıları HesaplıHATT'tan StandartHATT'a geçmeye özendirmeye çalışıyor. Şehiriçi, şehirlerarası, uluslararası ve GSM görüşmelerinin dakika ücretlerinin daha ucuz olduğunu gösteren tablosuyla kullanıcıları HesaplıHATT'tan StandartHATT'a geçirmek isteyen Türk

Telekom, sabit ücretler yoluyla gelirini garantilemek istiyor. HesaplıHATT'ta yeni tarifede 7.9 YTL olarak belirlenen sabit ücret, StandartHATT'ta 12.6 YTL olarak uygulanıyor. Yani HesaplıHATT'tan StandartHATT'a geçecek olan kullanıcılar, sabit ücreti yüzde 59.5 oranında daha yüksek bir tutar olarak ödemek zorunda kalacaklar. Eski tarifeyle kıyaslama yapılırsa sabit ücret ödemesi açısından kullanıcının üstleneceği yük neredeyse 2 katına çıkıyor. Böylece HesaplıHATT'ta eski tarife üzerinden aylık 6.4 YTL ödeyen abone yeni tarifede StandartHATT'a geçince 12.6 YTL ödeyecek.

Kampanya ve reklamların etkisiyle HesaplıHATT abonelerinin diyalim ki yarısının StandartHATT'a geçmesi durumunda konuşma ücreti dikkate alınmaksızın Türk Telekom, bu abonelerden yıllık 748 milyon 440 bin YTL sabit ücret kesintisi yapma olanağına kavuşacak. Böylece mevcut abone dağılımında yeni tarifeyle yıllık 2 milyar 347.4 milyon YTL olan sabit ücret geliri, 2 milyar 626.6 milyon YTL'ye ulaşacak.

HesaplıHATT abonelerini StandartHATT'a geçirmeye yönelik özendirici teklif olarak, aylık değeri 8.1 YTL'yi bulan 100 gece kontörü armağan edileceği açıklandı. Bu uygulamayı da "Türk Telekom, ayrıca yeni tarifelerde StandartHATT sahiplerine, sabit ücretteki artışı karşılamaya yönelik ve aylık değeri 8.1 YTL'yi bulan 100 gece kontörü veriyor" biçiminde sunan Türk Telekom, sabit ücretteki artışı gölgelemeye çalışıyor. Türk Telekom'un gece için sunduğu ücretsiz kontör olanağının süresi belli olmadığı gibi, abonelerin HesaplıHATT'ı tercih

etme şansları da yılda bir kezle sınırlı bulunuyor. Diğer tarife türlerinde ise kaç kez değişiklik yapılabileceğine ilişkin sınırlama yok. Üstelik verilen hediye kontör, zaten kullanımın sınırlı olduğu gece saatleri için sunuluyor. Türk Telekom'un internet sayfasında yeni tarifelerine ilişkin olarak sıkça sorulan sorular bölümünde "Müşterilerin HesaplıHATT paket talepleri aynı takvim yılında bir kez karşılanır. Diğer paketler için herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır" deniliyor. Buna göre, bir yıl içinde HesaplıHATT'a başvurup sonra bunu değiştiren abone, HesaplıHATT'a yeniden dönemeyecek. Ayrıca HesaplıHATT tercihi aynı adres için bir abonelikte sınırlandırılıyor. Yani birkaç sabit telefon bağlantısı olan bir evde ya da işyerinde yalnızca bir hat için HesaplıHATT tarife türü seçilebilecek. Böylece işyerlerinde santralden dış aramalar için hat alımında sıralama gereği daha az kullanımın olduğu hatların HesaplıHATT kapsamında ücretlendirilmesi tüketici lehine olmasına karşın buna izin verilmeyerek, yalnızca bir hattın HesaplıHATT'a geçirilmesini olanak tanınıyor.

HesaplıHATT abonelerine yeni tarife öncesi uygulamada ücretsiz verilen 100 kontör ise, yeni tarifeyle birlikte kullanımın az olduğu gece dönemine kaydırılıyor. Bu kaydırma işleminin üstü de ek 60 gece kontörü daha eklenerek kapatılıyor.

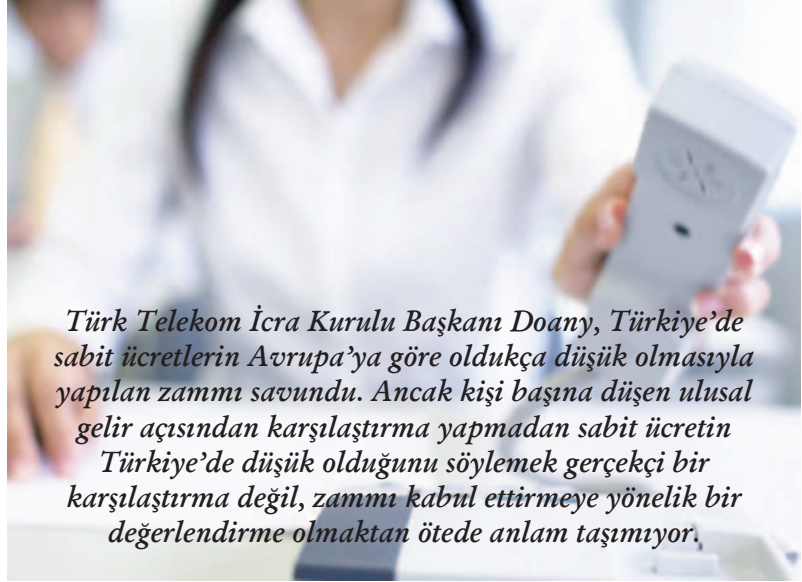
Yalnızca StandartHATT ve HesaplıHATT için aylık olarak uygulanan ücretsiz kontörlerin, bir sonraki aya devredilmesi söz konusu olmadığı gibi, 22.00-07.00 saatleri arasıyla sınırlı olarak kullanılması gerekiyor.

SABİT ÜCRET	Abone sayısı	Eski tarife (YTL/Ay)	Yeni tarife (YTL/Ay)	Artış Oranı (%)	Eski tarife TT Geliri (Bin YTL-Yıllık)	Yeni Tarife TT Geliri (Bin YTL-Yıllık)	Gelir Artışı (%)
HesaplıHATT	9.900.000	6,4	7,9	23,44	760.320	938.520	23,44
StandartHATT	8.600.000	10,2	12,6	23,53	1.052.640	1.300.320	23,53
KonuşkanHATT	165.000	17,7	20,4	15,25	35.046	40.392	15,25
ŞirketHATT	160.000	35,5	35,5	0,00	68.160	68.160	0,00
Toplam/Ort.	18.825.000			15,56	1.916.166	2.347.392	22,50

Türk Telekom'un konuşma yoğunluğunu gündüzden geceye kaydırma amacı, temelde yatırımları da ilgilendiren bir konu olarak görülüyor. Konuşma trafiğinin gündüz saatlerinde artışı, Türk Telekom'u bu trafiği taşıyabilmek için ek yatırımlar yapmak zorunda bırakıyor. Bu yoğunluğun geceye kaydırılmasıyla yatırım yapma zorunluluğu da ortadan kalkabiliyor. Ancak gece trafiğine kaydırılmak istenen konuşmalar, StandartHATT ve HesaplıHATT kullanıcısı olan büyük ölçüde mesken aboneleri tarafından gerçekleştiriyor. ŞirketHATT ve yine çoğunlukla işyerlerinin tercih ettiği KonuşkanHATT abonelerinin gece konuşma trafiğine kaydırılması mümkün olmadığı için, sanki dar gelirli abonelerin yararına bir uygulama yapılmış gibi görüntüsü altında ücretsiz kontör kampanyalarıyla konuşmalar gece trafiğine aktarılmak isteniyor.

HESAPLIHATT TEKELLEŞME ARACI YAPILDI

Türk Telekom tarafından abonelere gönderilen broşürlerde "HesaplıHATT'tan StandartHATT'a geçilir, karlı çıkılır" sloganı ile "HesaplıHATT tarifesindeyseniz, kullanım alışkanlığınız ortalama seviyede ve aylık faturanız 20 YTL'yi aşıyorsa, hemen StandartHATT tarifesine geçin. Karlı çıkacaksınız" deniliyor. Ancak tarife tablosunun altında "HesaplıHATT ve YazlıkHATT tarife paketi müşterileri çağrı bazında taşıyıcı seçimi ve taşıyıcı ön seçiminden yararlanamazlar" küçük notu yer alıyor. Buna göre, HesaplıHATT tarifesini seçen aboneler, şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerde Türk Telekom dışında başka bir işletmeciyi seçme olanağından yoksun bırakılıyor. Yani Türk Telekom, yasal ve uygulamada tekel olmaması gereken şehirlerarası ve uluslararası görüşmeleri de uygulamada tekelleştirmiş oluyor. Altyapı ve şehir içinde tekel, şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerde de hakim konumda bulunan Türk Telekom'un

Türk Telekom İcra Kurulu Başkanı Doany, Türkiye'de sabit ücretlerin Avrupa'ya göre oldukça düşük olmasıyla yapılan zammı savundu. Ancak kişi başına düşen ulusal gelir açısından karşılaştırma yapmadan sabit ücretin Türkiye'de düşük olduğunu söylemek gerçekçi bir karşılaştırma değil, zammı kabul ettirmeye yönelik bir değerlendirme olmaktan ötede anlam taşıyor.

bu hakim konumunu tekelleştirme eğilimi algılayabilmek için HesaplıHATT abone sayısının toplam sabit telefon abonelerinin yüzde 50'den fazlasını oluşturduğunu anımsamak yeterli olacaktır.

TARİFE İNCELEMESİ

Türk Telekom'daki 4 çeşit hat kullanım ücretlendirmesine göre yapılan zam ve indirim oranları farklı olarak açıklandı. Buna göre, şehir içi görüşmenin dakikası StandartHATT'ta 6.4 Ykr'den 8.1 Ykr'ye, en yaygın kullanılan tarife türü olan HesaplıHATT'ta 10 Ykr'den 11.8 Ykr'ye, KonuşkanHATT'ta 5.9 Ykr'den 7.4 Ykr'ye, ŞirketHATT'ta 5.3 Ykr'den 6.7 Ykr'ye çıkarıldı. Böylelikle şehir içi görüşme ücretlerine, StandartHATT'ta yüzde 26, HesaplıHATT'ta yüzde 18, KonuşkanHATT'ta yüzde 25.4, ŞirketHATT'ta ise yüzde 26.4 oranında zam yapıldı. Ancak dakika başına bu fiyatlar yüzde 15 Özel İletişim Vergisi'ni kapsamıyor.

Şehir içi görüşmelere ÖİV yükü hariç olmak üzere ortalama yüzde 24 zam yapılmıştır. Görüldüğü gibi şehir içi görüşmelere ve sabit ücretlere yapılan zamlar bir yıllık enflasyonun oldukça üzerindedir. Türk Telekom'un 2004 yılından bu yana zam yapmadığı gerek-

çesiyle son 3 yılın enflasyonunun bir kalemde tüketiciden tahsil edilmesine onay verilmekte, böylece özelleştirme öncesi kamunun tahsil etmediği gelirin özel sektöre yıllar sonra aktarılması sağlanmaktadır.

Türk Telekom'un yeni tarifi, şehirlerarası, uluslararası ve GSM görüşmelerine yaptığı indirimler nedeniyle uzak mesafe telefon işletmecileri tarafından tepkiyle karşılanırken, şehir içi görüşmelere yapılan zam ikinci planda kalmıştır. Oysa şehir içi görüşmeler mesken abonelerinin yoğun görüşme trafiği olan pazarı oluşturmaktadır. Şehir içi görüşmelerde Türk Telekom'un, özel tekel olma gücünü kullanma olanağı sağlanmıştır. Siyasal iktidar, 3 yıl kamu tekeli olduğu dönemde zam yapmazken, özel sektörde bu zamlara izin verilerek kendi üzerinden sorumluluğu atmış, diğer taraftan görüşme ücretlerine yapılan zamlar dolaylı bir şekilde vergi gelirlerinin artacağı hesabını yapmıştır.

Türk Telekom'un yeni tarifesinde, şehirlerarası görüşmeler StandartHATT'ta yüzde 53.7'lik indirimle 17.5 Ykr'den 8.1 Ykr'ye, HesaplıHATT'ta yüzde 57 indirimle 27.5 Ykr'den 11.8 Ykr'ye, KonuşkanHATT'ta yüzde 50.6 indirimle 16 Ykr'den 7.9 Ykr'ye, ŞirketHATT'ta yüzde 45.8 indirimle

14.6 Ykr'den 7.9 Ykr'ye düşürüldü. Uluslararası görüşmelerde ise dakika başına fiyatlar, StandartHATT'ta yüzde 56.5 indirimle 24.4 Ykr'den 10.6 Ykr'ye, HesaplıHATT'ta yüzde 58.2 indirimle 38.3 Ykr'den 16 Ykr'ye, KonuşkanHATT'ta yüzde 56.2 indirimle 22.4 Ykr'den 9.8 Ykr'ye, ŞirketHATT'ta yüzde 60 indirimle 20.3 Ykr'den 8.1 Ykr'ye geriletildi. GSM görüşme ücretleri de, StandartHATT'ta yüzde 15.1 indirimle 39.7 Ykr'den 33.7 Ykr'ye, HesaplıHATT'ta yüzde 46.9 indirimle 75.2 Ykr'den 39.9 Ykr'ye, KonuşkanHATT'ta yüzde 2 indirimle 30 Ykr'den 29.4 Ykr'ye, ŞirketHATT'ta yüzde 6.2 indirimle 27.2 Ykr'den 25.5 Ykr'ye düşürüldü.

Yeni tarifede yapılan zamları anlamlandırabilmek için Türk Telekom'un ne kadar abonesinin hangi tarife türünü kullandığı ve gelirlerinin ne kadarının hangi görüşmelerden elde edildiğini incelemek gerekiyor. Türk Telekom, hangi tarife türünde kaç abonesi olduğunu açıklamadığı gibi, özelleştirme sonrasında ne 2005 yılı faaliyet raporunda, ne de 2006 yılına ilişkin gelir açıklamalarında kamuoyunu aydınlatıcı bilgilere yer verilmedi. Yaşanan tartışmaların ardından 5 Şubat 2007 tarihinde yazılı açıklama yapan Türk Telekom, "Kaynağı belirsiz bir biçimde elde edilen Türk Telekom'un yeni tarifelerle birlikte elde edeceği gelir başta olmak üzere ticari rakamları gerçek dışı ve yanıltıcı biçimde basınla paylaşıldı" derken, gerçek rakamların ne olduğu konusunda açıklama yapma ihtiyacı duymadı.

Telkoder tarafından Türk Telekom'un yeni tarifelerine ilişkin olarak açılan davanın dilekçesinde, Türk Telekom'un tarife türlerine göre abone sayıları ve 2006 yılı gelir tahminlerine yer verildi. Buna göre, Türk Telekom'un 2006 sonu itibarıyla abonesinin büyük çoğunluğunun, kamuoyunda bilinen tersine HesaplıHATT kullanıcısı olduğu ortaya çıktı. Toplam 18 milyon 825 bin Türk Telekom abonesinin 9 milyon 900 bin ile yüzde 52.6'sı HesaplıHATT kullanıcısı konumunda bu-

lunuyor. StandartHATT kullanıcıları ise 8 milyon 600 bin ile Türk Telekom'un toplam abonesinin yüzde 45.7'sini oluşturuyor. KonuşkanHATT'ın 165 bin, ŞirketHATT'ın da 160 bin ile yüzde 0.9 ve 0.8 gibi toplam abone sayısı içinde ciddi bir paya sahip olmadıkları görülüyor.

Türk Telekom'un 2006 yılında toplam 4 milyar 18 milyon dolar olarak tahmin edilen gelirinin 1 milyar 436 milyon dolar ile yüzde 36'sını şehir içi görüşmelerin, 1 milyar 120 milyon dolar ile yüzde 27'sini de sabit ücretlerin oluşturduğu tahmin ediliyor. Buna

göre gelirinin toplam yüzde 63.7'sini oluşturan kalemlere Türk Telekom 3 yıllık enflasyon düzeyinde zam yapmış oluyor. Kullanıcıya bu tarifenin telefon ücretlerinin artışı olarak yansıtacağı açık. Yine Telkoder'in dilekçesinden Türk Telekom'un 2006 yılı kontör kullarımları sayısına bakılacak olursa, şehir içi görüşmeler için aboneler 38 milyar kontör ile toplam kontör harcamalarının yüzde 50'sini ayırıyor. İndirim yapılan kalemleri oluşturan şehirlerarası görüşmeler için 14 milyar kontör ile toplam kontör harcamasının yüzde 17'si, uluslararası görüşmeler için 3 milyar kontör ile yüzde 4'ü, cep telefonlarına doğru aramalar için 22 milyar kontör ile yüzde 29'u kullanılıyor. İndirim yapılan bu 3 kalemin Türk Telekom'un toplam geliri içindeki payı ise yüzde 37'de kalıyor.

2006 yılı gelirlerinin tahmini olduğu söylene bile, Elektrik Mühendisleri Odası tarafından Türk Telekom'un 2003, 2004 ve 2005 yıllarına ait gelir kalemleri üzerinden yapılan hesaplama da bu sonuçları doğruluyor. Telekom'un kamunun elinde olduğu 2003, 2004 ve 2005 yılı konuşma gelirlerine bakıldığında, şehir içi görüşmelerde gelir düzeyini koruduğu, ancak şehirlerarası ve uluslararası aramalardaki gelir düzeyinin 2004 yılında yüzde 5, 2005 yılında yüzde 31 azaldığı görülmektedir. Bu azalışın 2006 yılında da devam etmiş olduğunu söylemek kehanet olmayacaktır. Türk Telekom'un 2007 yılında pazar payını daha da kaybetme tehlikesini öngörerek, bu alanda indirimle gitmek istediği, ancak yapılan indirimin faturasını da şehir içi görüşmelere zam yaparak karşılayacağı ortaya çıkmaktadır.

TÜRK TELEKOM'A 250 MİLYON YTL EK GELİR

Türk Telekom, yeni tarifelerinde şehir içi görüşmelerde ortalama yüzde 25, uluslararası görüşmelerde ortalama yüzde 57.7, şehirlerarası görüşmelerde ortalama yüzde 51.8, GSM şebekelerine yapılan aramalarda da

Merkez Bankası'nın Türk Telekom'un yeni ücret tarifesinin enflasyonu artırıcı bir etki yaratacak düzeyde ciddi bulması da yeni tarifenin indirim değil zam içerdiğini açıkça ortaya koymuştur. Yaklaşık 3 aydır süren tartışmaların sonunda Türk Telekom da yeni tarifesinin yeni gelir yaratacağını kabul etmek zorunda kalmıştır. Türk Telekom Yönetim Kurulu Başkanı Doany, yeni sabit telefon görüşmeleri tarifiyle en az 150 milyon YTL, konuşma trafiği artarsa da 250 milyon YTL gelir artışı beklediklerini açıklamıştır.

yüzde 17.5 oranında indirimle gitmiştir. Elektrik Mühendisleri Odası'nın 2005 yılı Türk Telekom'un konuşma ücretleri gelirlerini baz alınarak yaptığı hesaplamalara göre, şehir içi görüşmelere yapılan zamlarla Türk Telekom 1 yılda 683 milyon YTL fazla kazanç sağlama olanağı elde etmektedir. Tarife tipine göre değişik miktarlarda uygulanması nedeniyle Türk Telekom'un gerçekte yaptığı zam oranı daha yüksek olmasına karşın 4 tarife türünde ortalama yüzde 15.5 sabit ücret zammı esas alınsa bile bu kalemden de yine 2005 yılı rakamlarına göre 244.4 milyon YTL ek kazanç sağlanacaktır. Oransal olarak indirimler yüksek görünmekle birlikte Türk Telekom'un gelirleri açısından bu oranlar düşük miktarlara denk gelmektedir. Yapılan zamlarla söz konusu indirimler nedeniyle Türk Telekom'un uğrayacağı kayıp zaten çıkarıldığı gibi üstüne kar yazılmaktadır. Karın miktarı ise 2006 yılı rakamlarına göre daha da yüksek olacaktır.

Merkez Bankası'nın Türk Telekom'un yeni ücret tarifesinin enflasyonu artırıcı bir etki yaratacak düzeyde ciddi bulması da yeni tarifenin indirim değil zam içerdiğini açıkça ortaya koymuştur. Yaklaşık 3 aydır süren tartışmaların sonunda Türk Telekom da yeni tarifesinin yeni gelir yaratacağını kabul etmek zorunda kalmıştır. Türk Telekom Yönetim Kurulu Başkanı Doany, ADSL ücretleriyle ilgili 8 Mart 2007 tarihinde düzenlediği basın toplantısında ise yeni sabit telefon görüşmeleri tarifiyle en az 150 milyon YTL, konuşma trafiği artarsa da 250 milyon YTL gelir artışı beklediklerini açıklamıştır.

Telkoder'in dava dilekçesinde yer alan harcanan kontör sayıları ve gelirlerine ilişkin veriler, Türk Telekom'un 2006 yılında ciddi gelir kaybına uğradığını ve konuşma trafiği azalıyor olmasına karşın tarife oyunlarıyla gelir düzeyini korumak, hatta yükseltmek arayışında olduğunu göstermektedir.

Rekabetin kısıtlanması ve tekel gücün kullanılıyor olmasının, yalnızca Telekomünikasyon Kurumu'nun mevzuatı açısından değil Rekabet Kurumu kapsamında da ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Rekabetçi bakış açısıyla şehir içi, şehirlerarası, uluslararası ve GSM görüşmelerinin her biri ayrı bir pazar olarak nitelendirilmektedir. Bu ayrı pazarlardan elde edilen gelirlerin birbirlerini sübvansedecek şekilde rekabeti engelleyici bir uygulamaya dönüştürülmesi rekabet hukuku açısından sakıncalı bulunmaktadır. Yapılan hesaplamalar bu sübvansiyon yönteminin Türk Telekom tarafından uygulandığını göstermektedir. Türk Telekom ise, 5 Şubat 2007 tarihli yazılı açıklamasıyla tersinden bir açıklama yaparak, şu iddialarda bulunmaktadır:

"Türk Telekom'un kullanıcılara daha iyi bir hizmet sunabilmek amacıyla ihtiyaç duyduğu sabit ücretler maliyetlerinin çok altında ve bu hizmetlerin devamlılığını sağlamak için yetersiz kalmaktaydı. Sabit ücretler ve şehir içi görüşme maliyetleri şehirlerarası ve milletlerarası ücretlerden elde edilen gelirle sübvansede ediliyordu."

Türk Telekom'un gelirleri incelediğinde bu iddiasının gerçekçi olmadığı

görülmektedir. 2005 yılı Telekom gelirlerine bakıldığında yüzde 62.8 ile gelirin büyük bölümünü sabit ücret ve şehir içi görüşmeler oluşturmaktadır. Toplam konuşma gelirin yüzde 40'ını oluşturan şehir içi görüşmelerin şehirlerarası görüşmeler ya da uluslararası görüşmelere kıyasla teknik olarak daha maliyetli olması söz konusu değil. Kaldı ki Türk Telekom'un 2004 ve 2005 yılı rakamları şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerden elde ettiği gelirin önemli oranlarda düşüş kaydettiğini göstermektedir. Yani tersine Türk Telekom'un, şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerde kaybettiği geliri şehir içi ücretlerle sübvansede etmesi söz konusu olabilir.

Uzak mesafe telefon işletmecilerinin eleştirileri ise, kullanıcıların uğrayacağı zarardan çok kendi karlarını korumaya yöneliktir. Türk Telekom'un şehirlerarası ve uluslararası görüşmeleri ucuzlatması nedeniyle aralarında pazar kavgası yaşanmaktadır. Uzak mesafe işletmecileri Türk Telekom'un altyapısını kullanırken, maliyeti düşürecek bir teknikle kiralık hat kullanarak şehirlerarası ve uluslararası ses aktarmı yapıyorlar. Yeni tarifeyle birlikte bu işletmecilerin arabağlantı ücretlerinin düşürülmesi, Türk Telekom'un şehirlerarası ve uluslararası görüşmelerde yaptığı indirim karşısında uzak mesafe işletmecilerinin maliyetlerinin kısmen dengelenmesi anlamına gelmektedir. Türk Telekom'a altyapı kullanımı nedeniyle ödemek zorunda kalacakları arabağlantı ücretinde alan içinde yalnızca yüzde 5.5 indirim yapılırken, alan dışında arabağlantı ücretindeki indirim yüzde 19 olmuştur.

TÜRK TELEKOM YENİ FİYAT TARİFELERİ (Ykr/Dakika)(*)

	StandartHATT		HesaplıHATT		KonuşkanHATT		ŞirketHATT	
	Mevcut	Yeni	Mevcut	Yeni	Mevcut	Yeni	Mevcut	Yeni
Şehirlerarası	17,5	8,1	27,5	11,8	16	7,9	14,6	7,9
Uluslararası	24,4	10,6	38,3	16	22,4	9,8	20,3	8,1
Şehir içi	6,4	8,1	10	11,8	5,9	7,4	5,3	6,7
GSM	39,7	33,7	75,2	39,9	30	29,4	27,2	25,5
Sabit ücreti(YTL)	10,2	12,6	6,4	7,9	17,7	20,4	35,5	35,5

* Fiyatlara KDV dahil, ÖV hariçtir.